

Индекс цијена произвођача индустријских производа

Референтни метаподаци према Euro SDMX структури метаподатака (ESMS)

Републички завод за статистику Републике Српске

- [1. Контакт](#)
- [2. Ажурирање метаподатака](#)
- [3. Презентација статистике](#)
- [4. Јединица мјере](#)
- [5. Референтни период](#)
- [6. Институционални мандат \(овлашћење\)](#)
- [7. Повјерљивост](#)
- [8. Политика објављивања података](#)
- [9. Учесталост дисеминације](#)
- [10. Доступност и разумљивост](#)
- [11. Управљање квалитетом](#)
- [12. Релевантност](#)
- [13. Тачност и поузданост](#)
- [14. Правовременост и тачност објављивања](#)
- [15. Усклађеност и упоредивост](#)
- [16. Трошкови и оптерећеност](#)
- [17. Ревизија података](#)
- [18. Статистичка обрада](#)
- [19. Коментар](#)

1. Контакт

1.1.	Надлежна институција	РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
1.2.	Надлежна организациона јединица	Сектор статистике рада, цијена, животног стандарда и заштите животне средине - Одјељење статистике цијена и животног стандарда
1.3.	Контакт особа	Јасминка Милић
1.4.	Функција контакт особе	Виши стручни сарадник за статистику цијена произвођача индустријских производа
1.5.	Поштанска адреса контакта	Вељка Млађеновића 12 д, 78000 Бања Лука, Република Српска, Босна и Херцеговина
1.6.	Е-mail адреса контакта	jasminka.milic@rzs.rs.ba
1.7.	Број телефона	+387 51 332 721
1.8.	Број факса	+387 51 332 750

2. Ажурирање метаподатака

2.1.	Датум посљедње потврде валидности метаподатака	22.6.2018.
2.2.	Датум посљедње објаве метаподатака	22.6.2018.
2.3.	Датум посљедњег ажурирања метаподатака	22.6.2018.

3. Презентација статистике

3.1. Опис података

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који мјери промјене просјечног нивоа цијена индустријских производа, који се производе у Републици Српској и продају на домаћем и недомаћем тржишту.

Основна намјена истраживања јесте праћење нивоа и динамике цијена индустријских производа. Индекс се користи још и као дефлатор временских серија за потребе националних рачуна, индустрије и код потписивања купопродајних уговора.

Индекс цијена произвођача индустријских производа се састоји од двије компоненте:

а) индекс цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту - мјери промјене цијена индустријских производа продатих на домаћем тржишту,

б) индекс цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту - мјери промјене цијена на недомаћем тржишту.

Индекс цијена произвођача индустријских производа израчунава се у редовној мјесечној динамици.

Кључне статистике:

- мјесечни индекс показује промјене цијена у текућем мјесецу у односу на претходни мјесец,
- годишњи индекс показује промјене цијена у текућем мјесецу у односу на исти мјесец претходне године,
- просјечни годишњи индекс показује промјене цијена од почетка године до текућег мјесеца у односу на исти период у претходној години,
- ланчани индекс показује промјене цијена у текућем мјесецу у односу на децембар претходне године,
- базни индекс показује промјене цијена у текућем мјесецу у односу на просјек базне (референтне) године (2015=100).

3.2. Систем класификација

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа у 2017. години користи се Номенклатура индустријских производа – НИП БиХ/PRODCOM 2015, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи.

3.3. Обухваћени сектор

Извор за одабир произвођача индустријских производа је Годишње истраживање о индустријској производњи ИНД-21. Извјештајне јединице су изабрани произвођачи индустријских производа са сједиштем на територији Републике Српске који производе изабране индустријске производе дефинисане Номенклатуром индустријских производа – НИП БиХ/PRODCOM 2015, из подручја дјелатности: В- Вађење руда и камена, С- Прерађивачка индустрија, Д- Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и Е- Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине.

3.4. Статистички концепти и дефиниције

Агрегатни индекси: индекси који су израчунати као пондерисани просјеци елементарних индекса, а односе се на хијерархијске позиције почевши од нивоа производа.

Агрегирање (индекса): синтеза индекса, агрегирање индекса цијена произвођача помоћу Ласперове формуле од хијерархијског нивоа производа до укупног индекса.

Артикл (ставку) специфицира индустријско предузеће тј. извјештајна јединица која ће изабрати најрепрезентативније артикле (ставке) из свог производног програма за одређену шифру индустријског производа.

Базна цијена: код припреме односа цијена, базна цијена је у називнику оmjера између текуће и базне цијена, у случају индекса цијена произвођача индустријских производа базна је цијена је из децембра претходне године.

Базни период: временски период чији се прикупљени подаци користе као основа за израчунавање индекса или других односа, децембар претходне године и $\emptyset$ 2015=100.

Фреквенција прикупљања: учесталост прикупљања цијена произвођача индустријских производа је једном мјесечно.

Корпа производа: листа изабраних индустријских производа за које се прикупљају цијене, а који су изабрани с циљем репрезентативности.

Микроподаци: елементарне јединице дефинисане као омјер између двије цијене: текуће и базне.

Макроподаци: агрегатни индекси, од индекса производа до укупног индекса.

Ланчани индекс: индекси који су повезани усвојеним заједничким референтним периодом за тзв. калкулативне индексе, а то је децембар претходне године.

Називи и шифре индустријских производа преузимају се из Номенклатуре индустријских производа – НИП БиХ/PRODCOM 2015. **Номенклатура индустријских производа – НИП БиХ** је стандард који се користи за груписање и разврставање индустријских производа првенствено у статистици индустријске производње, при компилирању краткорочних, годишњих или вишегодишњих статистичких података и индикатора.

NACE rev.2 класификација економских дјелатности ЕУ успостављена прописом ЕС по. 1893/2006, у примјени од 01.01.2008. године.

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса цијена произвођача индустријских производа представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем односно страном тржишту.

Производња: дјелатност чији је резултат производ.У домену индустријске производње је процес чији је резултат индустријски производ дефинисан Номенклатуром индустријских производа.

Производ: је излаз тј. резултат неке индустријске дјелатности, а дефинисан је Номенклатуром индустријских производа. Овај се термин користи као општи назив за робе односно добра која имају физичку димензију, али и за услуге.

Предузеће: јединица истраживања (извјештајна јединица).Резултате мјесечног снимања цијена производа, предузећа достављају Републичком заводу за статистику Републике Српске.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача. У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена) по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

PRODCOM је назив који је ЕУ усвојила за статистику индустријске производње, тј. за дјелатности разврстане у подручја В, С, D и Е статистичке класификације економских дјелатности NACE rev.2.

Референтни базни индекси: индекси израчунати на бази 2015. године.

Референтни индексни период: период за који је индексна база=100.

Стопа промјене индекса: између два периода мјери раст/смањење индекса у времену између њих (стопа промјене мјесец на мјесец, мјесец на исти мјесец предходне године и сл.).

Упитник: образац који мјесечно попуњавају извјештајне јединице.

3.5. Статистичка јединица

Јединице посматрања су цијене изабраних индустријских производа, а изабрани су производи који имају највећу вриједност продаје по областима индустријске производње.

3.6. Статистичка популација

Активна предузећа из регистра привредних субјеката који имају индустрију регистровану као основну дјелатност и чија је вриједност продатих производа већа од 100 000 или чији број запослених је већи од 5, која су према Класификацији дјелатности заснованој на Nace Rev.2 класификацији, сврстана у подручја В - Вађење руда и камена, С - Прерађивачка индустрија, D - Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и Е - Снабдјевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине.

3.7. Референтно географско подручје

Република Српска

3.8. Временска покривеност

2007-2017 године, за домаће тржиште и 2013-2017 године за страно тржиште.

3.9. Базни период

Ø 2015=100

4. Јединица мјере

Индекси

5. Референтни период

Мјесец

6. Институционални мандат (овлашћење)

6.1. Правни акти и други споразуми

Статистичко истраживање Индекс цијена произвођача индустријских производа у Републици Српској за 2017. годину, проводи се на основу Статистичког програма Републике Српске за период 2013-2017. (Одлука Народне скупштине Републике Српске бр. 01-1901/12 о усвајању Статистичког програма „Службени гласник Републике Српске“ број 120/12) и Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 85/03).

6.2. Размјена података

Производња Индекса цијена произвођача индустријских производа не подлијеже међународним споразумима.

7. Повјерљивост

7.1. Политика повјерљивости

Обезбјеђење заштите и повјерљивости података који се прикупљају у сврху рачунања Индекс цијена произвођача индустријских производа врши се у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику и другим важећим прописима из области заштите и повјерљивости података, међу које спада и Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ бр.49/06).

7.2. Повјерљивост - поступање с подацима

У свим фазама процеса израде Индекса цијена произвођача индустријских производа води се рачуна о повјерљивости и статистичкој заштити података. У том смислу статистичко особље је дужно поступати у складу са одредбама Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) о повјерљивости и заштити података. Једна од мјера у вези са повјерљивошћу података се обезбјеђује и писаном изјавом о заштити и чувању тајности статистичких података, што је обавеза свих запосленика Завода. Такође, у свим писаним документима у којима се траже информације у статистичке сврхе обавезно се наводе чланови законских одредби којима је регулисана ова област, а заштита података се обезбјеђује и употребом лозинки за приступ сваком рачунару у Заводу. Детаљне мјере статистичке заштите података су описане у Правилнику о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику Републике Српске.

8. Политика објављивања података

8.1. Календар објављивања

Подаци о Индексима цијена произвођача индустријских производа се публикују у складу са унапријед утврђеним роковима, дефинисаним у Календару публикавања Завода, према којем се мјесечна саопштења

за јавност објављују 22 дана по истеку мјесеца за податке из претходног мјесеца (то су уједно и коначни подаци). Рокови за друге врсте публикација у којима се објављују индекси потрошачких цијена, такође су планирани у Календару публикација.

8.2. Приступ календару објављивања

http://www.rzs.rs.ba/publications/?left_mi=15&add=15

8.3. Приступ корисника

У одредбама члана 17. став 2. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) одређено је да статистика Републике Српске има за циљ да што објективније прикаже стварно стање, да се дистрибуција података изврши на неутралан и непристрасан начин, као и да се поштује право грађана на приступ јавним информацијама. Сви корисници имају право приступа подацима и информацијама у исто вријеме и на исти начин.

9. Учесталост дисеминације

Мјесечно

10. Доступност и разумљивост

10.1. Саопштења

Индекси цијена произвођача индустријских производа се објављује путем мјесечног саопштења који садржи најважније резултате у сумарном прегледу: табела индекса на укупном нивоу, по намјени потрошње (5), по главним индустријским подручјима (4) и индустријским областима (29 за домаће тржиште и 24 за недомашње тржиште), према Номенклатури индустријских производа НИП БиХ PRODCOM 2015. Подаци мјесечних статистичких саопштења су доступни у pdf и xlsx формату на веб страници Завода, у оквиру секције: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/19/148/?&add=None>.

10.2. Публикације

Поред мјесечних саопштења, индекси цијена произвођача индустријских производа на домаћем тржишту објављују се и у сљедећим публикацијама:

- Мјесечни статистички преглед, текући индекси у односу на различите временске термине, за укупан индекс, по намјени потрошње (5), по главним индустријским подручјима (4) и индустријским областима (29), према Номенклатури индустријских производа НИП БиХ PRODCOM 2015. Подаци су доступни на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/article/2551/?left_mi=None&add=None

- Статистички билтен цијена, садржи годишње податке, односно индексе који су приказани по табелама које се односе на различите временске термине, за годину која се објављује, а доступан је веб страници Завода: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/149/>

- Статистички годишњак Републике Српске, садржи вишегодишње податке за индексе цијена произвођача индустријских производа, доступне на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/category/8/?left_mi=287&add=287

- Ово је Република Српска, садржи основне податке за годину за које се публикују подаци, доступни на веб страници Завода: http://www.rzs.rs.ba/front/category/308/?left_mi=288&add=288

10.3. Онлајн база података

Индекси цијена произвођача индустријских производа доступни су и на онлајн базама података Завода, у оквиру рубрике цијене: <http://www3.rzs.rs.ba/rzs/faces/indicators.xhtml>

10.4. Приступ микроподацима

Индивидуални подаци цијена произвођача индустријских производа су заштићени тј. подлијежу општим законским оквирима повјерљивости и искључиво се користе у статистичке сврхе (Закон о статистици Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“, број 85/03). Када су у питању микроподаци, услови према којима одрђени корисници могу имати приступ микроподацима и начини заштите

повјерљивих података (статистичка заштита индивидуалних и агреgirаних података) детаљно су регулисани Правилником о заштити повјерљивих података Републичког завода за статистику.

10.5. Остало

Подаци се дисеминирају и путем одговора на писане захтјеве корисника према њиховој спецификацији.

10.6. Методолошка документација

Методолошки документи и најважније информације у вези са истраживањем доступни у електронском облику и у форми публикације. Методологија се налази на веб страници Завода: <http://www.rzs.rs.ba/front/category/19/147/?&add=None>

10.7. Документација о квалитету

Извјештај о квалитету је доступан на веб страници Републичког завода за статистику. http://www.rzs.rs.ba/front/category/340/371/?left_mi=306&add=328

11. Управљање квалитетом

11.1. Осигурање квалитета

За обезбјеђење квалитета статистичких података и очување повјерења јавности у податке, Завод примјењује одредбе Закона о статистици Републике Српске (члан 17, став 1) које у организацији и производњи статистике у Републици Српској налажу примјену принципа непристраности, поузданости, транспарентности, правремености, професионалне независности и статистичке повјерљивости. Републички завод за статистику Републике Српске сlijеди препоруке о организацији и управљању квалитетом дате у Кодексу праксе европске статистике (CoP).

11.2. Оцјена квалитета

Завршна фаза статистичке активности је укупна евалуација за коју се користе информације из свих процеса, од дизајнирања инструмената истраживања и прикупљања података до објављивања података и повратних информација од корисника. Ове информације користе се за израду извјештаја о квалитету који садржи опис свих процеса статистичке активности и наводи предности и недостатке везане за квалитет као и индикаторе квалитета.

12. Релевантност

12.1. Потребе корисника

Корисници података цијена произвођача индустријских производа су спољашњи и унутрашњи. Од спољашњих корисника то су министарства и друга тијела државне управе, пословни субјекти, самостални истраживачи и др.

Од унутрашњих корисника односно корисника унутар Завода, подаци о цијенама произвођача индустријских производа највише се користе Одјељење националних рачуна, Одјељење индустрије и Одјељење пољопривреде.

Корисничке потребе се процјењују према броју захтјева који се односе на индексе цијена произвођача индустријских производа. Корисници захтјевају податке о кретању цијена индустријских производа за одређену индустријску област за сврхе анализе тржишта, доношења пословних одлука и писања научних радова.

12.2. Задовољство корисника

Задовољство корисника статистичких података мјери се Анкетом о задовољству корисника података Републичког завода за статистику Републике Српске. Прво истраживање о задовољству корисника проведено је 2014. године. Резултати посљедње Анкете о задовољству корисника из 2017. године доступни су на веб-сајту Завода, о оквиру секције Квалитет у статистици:

http://www2.rzs.rs.ba/static/uploads/dokumenti/kvalitet/Rezultati_Ankete_o_zadovoljstvu_korisnika_2017.pdf

12.3. Комплетност података

Подаци су усклађени са ЕУ регулативама које се односе на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98) на дефиниције варијабли, листу варијабли и учесталост прикупљања података (Commission Regulation (EC) No 1503/2006). ЕУ регулативом која се односи на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98) дефинисане су варијабле, те њихово приказивање у форми индексног броја и са мјесечном динамиком, што је у статистици индекса цијена произвођача индустријских производа у потпуности примјењено, тако да је стопа комплетности података (R1) 100%.

13. Тачност и поузданост

13.1. Укупна тачност

Тачност података провјерава се оцјеном поузданости изворних података и примјеном прописане методологије, као и контролом грешака мјерења.

13.2. Узорацка грешка

За статистику цијена произвођача индустријских производа не користи се цијела популација, односно истраживање је базирано на узорку, с тим да узорак није случајан, изабран је са сврхом задовољавања специфичних циљева. Основни циљ селекције индустријских производа јесте да осигура заступљеност производа у вриједности продаје на домаћем и страном тржишту у смислу покривености најважнијим производима. Основни циљ селекције произвођача је избор произвођача који имају највећу реализацију по индустријским областима. Изабрана предузећа из области у којој обављају дјелатност и прикупљене цијене треба да репрезентују кретање цијена индустријских производа у тој области. Извор за бирање производа а затим и произвођача је Годишњи извештај индустрије ИНД-21 који достављају предузећа која су према Класификацији дјелатности заснованој на Nace Rev.2 класификацији, сврстана у подручја В, С, D и Е.

13.3. Неузорацка грешка

Мјере које се предузимају за смањење неузорачке грешке су годишње ажурирање корпе производа на основу података Годишњег извештаја индустрије ИНД-21 као и редовно ажурирање адреса извјештајних јединица у току године. Сталним унапријеђењем методолошких процеса настоје се смањити неузорачке грешке. Дobar избор репрезентативних производа и предузећа/извјештајних јединица, вишеструко контактирање извјештајне јединице, ревидирање упитника и упутства за попуњавање упитника у циљу његовог лакшег попуњавања, комбиновање више различитих начина прикупљања података (поштом, факсом и електронском поштом) се врше у циљу минимизирања грешака. Евентуалне грешке приликом прикупљања и уноса се исправљају прије израчунавања индексацијена произвођача индустријских производа, да се избјегну накнадне ревизија израчунатих индекса.

14. Правовременост и тачност објављивања

14.1. Правовременост

Подаци се објављују 22. дана након завршетка референтног мјесеца. Правовременост прве објаве резултата која је одређена као разлика између датума прве објаве и краја референтног периода, за 2017. годину износи 22,4 просјечна дана од дана завршетка референтног мјесеца. Први резултати су уједно и коначни подаци.

14.2. Тачност објављивања

Стопа тачности објаве података износи 100%.

15. Усклађеност и упоредивост

15.1. Географска упоредивост

Резултати истраживања цијена произвођача индустријских производа усклађени су са условима домаће економике и упоредиви су са земљама Европског статистичког система. Истраживање је усклађено са ЕУ регулативама које се односе на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98) на дефиниције варијабли, листу варијабли и учесталост прикупљања података (Commission Regulation (EC) No 1503/2006). ЕУ регулативом која се односи на краткорочне статистике (Council Regulation (EC) број 1165/98) дефинисане су варијабле, те њихово приказивање у форми индексног броја и са мјесечном

динамиком, што је у статистици индекса цијена произвођача индустријских производа у потпуности примијењено.

15.2. Временска упоредивост

Подаци о кретању цијена произвођача индустријских производа у Републици Српској се прикупљају од децембра 2006. године, а први резултати су објављени на почетку 2008. године за домаће тржиште и прикупљају се од децембра 2011. године уз објављивање на почетку 2013. године за страно тржиште; од када се редовно објављују у мјесечној динамици и за домаће и страно тржиште.

15.3. Усклађеност између домена

Не користе се други статистички резултати да би се могао одредити степен конзистентности истраживања са онима добијеним из других извора или других домена статистике.

15.4. Интерна усклађеност

У потпуности су усклађени тј. међусобно конзистентни, јер се из елементарних индекса добијају агрегирани, односно индекси на вишим нивоима агрегације.

16. Трошкови и оптерећеност

Трошкови везани за истраживање ИПЦ као и оптерећеност испитаника описани су у Извјештају о квалитету за статистичко истраживање Индекс цијена произвођача индустријских производа, 2017.

17. Ревизија података

17.1. Политика ревизије података

Не постоји општа политика ревизије података, осим што се корисници обавјештавају о спроведеним ревизијама података у форми краћих информација, која се објављују у статистичким саопштењима и другим публикацијама.

17.2. Пракса ревизије података

Индекси цијена произвођача индустријских производа нису били предмет ревизија.

18. Статистичка обрада

18.1. Извор података

Подаци потребни за израчунавање Индекса цијена произвођача индустријских производа прикупљају се на бази циљаног узорка, којим се у 2017. години прикупљало 1330 цијена на домаћем и 624 цијене на страном тржишту, према унапријед дефинисаном узорку од 386 производа и 358 изабраних предузећа за домаће тржиште, те 157 производа и 201 изабрано предузеће за страно тржиште, са циљем репрезентовања кретања цијена индустријских производа у области у којој изабрана предузћа обављају дјелатност. Такође, неопходан извор података потребних за компилацију индекса јесте Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из које се обезбјеђују вриједност и структура продаје индустријских производа на домаћем и страном тржишту.

18.2. Учесталост прикупљања података

Цијене индустријских производа на домаћем и страном тржишту прикупљају се на мјесечном нивоу.

18.3. Прикупљање података

Прикупљање података се врши извјештајном методом тј. цијене се прикупљају помоћу упитника Ц-41 и Ц-41 нд које Завод путем поште шаље извјештајним јединицама на почетку године, у 36 примјерака (по три примјерка за 12 мјесеци). Предвиђено је да извјештајне јединице попуњавају три упитника од којих један задржавају за себе, а два шаљу у подручно одјељење, које један примјерак прослијеђује у Републички завод за статистику.

Упитници Ц-41 и Ц-41 нд су прилагођени сваком појединачном предузећу узимајући у обзир њихов конкретан асортиман производа. У упитник се уносе цијене за текући мјесец, цијене за претходни мјесец, као и информација да ли је продаја остварена у текућем мјесецу. Цијене се сваког мјесеца уписују за дефинисани артикл (ставку) са дефинисаним физичким карактеристикама, квалитетом, јединицом мјере, паковањем и сл. Уколико дође до прекида производње артикла (ставке) који се прати, предузеће бира замјенски артикл (ставку) који има најсличније физичке карактеристике и квалитет са артиклом (ставком) из претходног периода, уз услов да је његова производња планирана у будућности.

18.4. Валидација података

Валидација података тј. цијена артикала (ставки) се проводи за вријеме и након уноса цијена у оквиру апликације. За све цијене које одступају од +/- 10% тражи се унос разлога промјене цијене, а након обављеног уноса тражи се потврђивање (валидација) тих цијена. Приликом валидације цијена потребно је (посебно при великим промјенама цијена):

- поредити унесене податке с оним који су на упитнику, у циљу откривања грешке у уносу,
- провјерити да ли објашњење које је дала извјештајна јединица на одговарајући начин описује промјену цијене,
- провјерити са извјештајном јединицом да ли је цијена outlier грешка или није,
- поредити цијену артикла са сличним артиклом код другог произвођача,
- извршити контролу комплетности уноса тј. да ли је нека цијена једнака 0.

У случајевима када не постоји оправдано објашњење за одступање цијена, извјештајна јединица поново испуњава упитник и доставља га Заводу путем електронске поште или се исправка цијене изврши на основу телефонског договора.

18.5. Компилација података

Индекс цијена произвођача индустријских производа се израчунава из елементарних индексе на нивоу производа (EPI) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина. Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекси разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину. Референтна година за израчунавање индекса је 2015.

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем и недомашњем тржишту. Основни извор података за израду пондера у 2017. години је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2015. године. Структура пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

18.6. Прилагођавање

У истраживању цијена произвођача индустријских производа метода прилагођавања се односе на случајеве екстремних цијена (outliera) односно замјене артикала (ставки) са најсличнијим артиклом према карактеристикама и квалитету.

19. Коментар